

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Департамент економічного та регіонального розвитку,
торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання
державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської ОДА
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами !*

*Міжнародний та національний досвід
суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах
євроінтеграції*

м. Мукачево

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Департамент економічного та регіонального розвитку,
торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання
державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської ОДА
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

***Міжнародний та національний досвід
суспільно-географічного розвитку туристичної галузі
в умовах євроінтеграції***

***Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції
29 жовтня 2021 року***

Мукачево 2021

УДК 338.486:91(477:4)(043.2)
М 58

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 листопада 2021 р.)*

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)*

Відповідальний за випуск – доктор географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Смочко Н.М. – д.геогр.н., доц.; Папп В.В. – д.е.н., проф., Медвідь Л.І. – к.е.н., ст. викл.; П’ятка Н.С. – к.е.н., ст. викл.; Кампов Н.С. – ст. викл.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні аспекти суспільно-географічного розвитку туристичної галузі у контексті інтегрування України в європейський економічний простір.

М 58

Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: РВВ МДУ, 2021.– 122 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Погляди редколегії не завжди збігаються з позиціями авторів

© Мукачівський державний університет, 2021

стратегії у сфері інформаційних технологій, що є частиною загальної бізнес-стратегії. Це вимагає глибокого вивчення можливостей технологічних процесів у розвитку регіону, перспективних засобів програмного забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Ковальська Л.Л. Оцінка конкурентоспроможності регіону: монографія / Л.Л. Ковальська. – Луцьк: Надстир'я, 2007. – 420 с.
2. Організаційно-економічний механізм розвитку регіону: трансформаційні процеси та їх інституційне забезпечення: Монографія / Кол. авт.; За ред. д.е.н., проф.. А.Ф.Мельник. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 608 с.
3. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія / за заг. ред. професора В.Г.Герасименко. – Одеса : Астропринт, 2013. –334 с.

УДК 338.483.1:330.34

Лужанська Т.Ю., Вежел Т.
Мукачівський державний університет
м. Мукачево
tetyana.Luchanska70@gmail.com

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛАНДШАФТНОГО ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Тема ландшафтного планування (ЛП) є вкрай актуальною, оскільки є однією з форм соціокультурної адаптації людини в навколишньому середовищі й складовою частиною територіального планування господарської діяльності. ЛП набуває науково-прикладної значимості через усвідомлення громадськістю країн багатоаспектності та складності вирішення екологічних проблем та їх впливів на соціально-економічне благополуччя людей.

Україна лише починає впроваджувати підходи і принципи ландшафтного планування в різні сфери господарської діяльності і в управлінські рішення. З огляду на це, вкрай важливими є ознайомлення із європейським досвідом ландшафтно-планувальних робіт, запозичення теоретико-методичних засад ландшафтного планування територій і адаптування їх до сучасних реалій вітчизняної науки і практики.

ЛП – це, по-перше, сукупність методичних інструментів та процедур, що використовуються для побудови такої просторової організації діяльності суспільства в конкретному ландшафті, яка забезпечувала б сталий розвиток і збереження основних функцій цього ландшафту як системи підтримання життя. По-друге, ландшафтне планування – це комунікативний процес, в який

залучаються всі суб'єкти господарської та природоохоронної діяльності на території планування, місцеве населення та громадські організації, і який забезпечує виявлення інтересів природокористувачів, проблем природокористування, вирішення конфліктів і розробку узгодженого плану дій і заходів [1]. Пошук оптимального варіанту життєдіяльності має вестися в рамках географічного планування (GeoPlanning), а ЛП є тим аспектом, який стосується ландшафту місцевості, що, при умові реалізації плану, має стати більш гармонійним, більш привабливим тощо.

Вперше поняття ЛП з'явилося у Німеччині, де на правовому рівні була визначена обов'язковість складання ландшафтних планів і програм при обґрунтування програм і планів розвитку територій різних рівнів. Визначення ЛП у Європейській ландшафтній конвенції: це чітко визначена, спрямована на перспективу діяльність з поліпшення, відновлення або створення ландшафтів, а «ландшафт» означає територію, як її сприймають люди, характер якої є результатом дії та взаємодії природних та/або людських факторів [2].

ЛП – це варіант планування, пов'язаний з GeoPlanning, що базується на холізмі. В основі ЛП лежить ідея у вигляді нового паттерну, ідея перетворення певної ділянки денної поверхні, надання їй нового обрису. Але ця «поверхнева» ідея відразу змушує звернутися до відповідного природного режиму та, оскільки це стосується людей, відповідної життєвої форми, пов'язаної з природним режимом, яку теж слід трансформувати. Метою ЛП є гармонійна організація середовища, що відображається у вигляді гармонійного ландшафту як організації малюнку денної поверхні. У свою чергу, GeoPlanning, – це планування зміни геосередовища з врахуванням інтересів всіх учасників спільного руху – природних, антропізованих і антропосоціальних тощо.

Планування в режимі GeoPlanning означає впровадження нових утворень, що можуть виявитись, а можуть не виявитись спорідненими зі вже існуючими структурою та режимом функціонування. Задача планування складається у тому, щоб знайти такі форми нової організації, які відзначаються найменшою конфліктністю з існуючою структурою, були з нею максимально спорідненими. Причому це стосується як природних, так і антропних форм. Також слід врахувати можливі варіанти комунікації між ними, без чого нова організація не зможе вийти на синергетичний режим розвитку. Головна задача – вивести нову організацію на режим самоорганізації, що має привести до її самонастроювання й укорінення. Без врахування функцій, у яких задіяні природні об'єкти, територіальне планування веде до виникнення конфліктних геоситуацій. Це і будівництво дамб на річках, і меліоративні роботи з метою осушення заболочених територій, і забруднення викидами, величезні кар'єри та шахти тощо. Йдеться про те, що господарська діяльність блокує ті функції, які

притаманні природному середовищу шляхом впровадження нових режимів. Надзвичайно важливим стає врахування тих аспектів, які розглядаються арт-географією. Йдеться про естетичний вимір місцевості.

ЛП є одним з екологічно орієнтованих засобів управління природокористуванням і важливим інструментом охорони довкілля, який забезпечує реалізацію основоположних напрямів політики сталого розвитку. Це важлива складова територіального планування і управління розвитком господарської діяльності регіонів; воно виступає одним з головних інструментів впровадження екологічної політики на місцях.

Важливим є те, що ЛП все частіше виконує завдання забезпечення членів суспільства екологічною інформацією та залучення їх до врегулювання стосунків у системі «людина – суспільство – природа – ландшафт». Така інформаційна функція ЛП є важливою саме в Україні, де не існує усталеної традиції здійснення цієї процедури для будь-якої території і де є лише фрагментарні залучення ландшафтного дизайну на деяких територіях.

ЛП нині розвивається у діапазоні від жорсткого проектування для впорядкування території до взагалі доступного і легкого, спрямованого на естетичне відновлення екосистемних зв'язків. Для всіх форм і рівнів ЛП необхідно створити інформаційну основу. Використовуючи новітні технології обробки даних та передачі інформації, ЛП може розвиватися на інформаційній та комунікаційній платформі, яка також on-line інформує населення на всіх етапах відповідних робіт. Це забезпечує простоту взаємних консультацій та можливість участі населення в обговоренні проектів ЛП на різних рівнях, через Інтернет. Можливість залучення населення є прогресивною і необхідною умовою ЛП, зумовленою новим розумінням екологічної політики, яка характеризується більшою близькістю до громадян і прозорістю діяльності.

Збереження здатності ландшафту протистояти антропогенному навантаженню є найвищою метою ЛП. Воно зосереджує свою увагу на виявленні й оцінці властивостей і функцій ландшафту, які дозволяють забезпечити стале збереження природних характеристик ґрунтів, повітря, вод, зоо- і фітоценозу території разом зі збереженням естетичної якості ландшафту [3]. Екологічне впорядкування території вимагає від процедури ЛП різних зусиль по відношенню до різних природних компонентів. Стосовно атмосферного повітря і клімату необхідно забезпечити захист ландшафту від емісій поллютантів, шумового навантаження та покращити мікроклімат шляхом збереження існуючих і створення нових зелених зон. Відносно ґрунтів слід основну увагу звернути на збереження і відновлення регуляторної та продукційної функції, щоб забезпечити необхідними умовами існування фіто- і зооценозів. Важливим є збереження якості і самоочисної здатності вод і

регулювання поверхневого стоку. Особливої оцінки потребує діяльність щодо виявлення специфічної біологічної структури ландшафту, захисту місць природної локалізації рослин і тварин. Таким чином, створюються біотопи, які є екологічним каркасом ландшафтів для збереження їх біологічної структури не лише на локальному, але й на регіональному рівні.

Список використаних джерел:

1. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: Теорія і практика / В.М. Гуцуляк / Навчальний посібник. – Чернівці: Книги XXI, 2008.- 168 с.
2. Європейська ландшафтна конвенція // Сайт «Ліга-закон». Інтернет ресурс: <http://parusconsultant.com/?doc=02WCZBB216>
3. Ісаченко А.Г. Методи прикладних ландшафтних досліджень / А.Г. Ісаченко – Л, 1980.- 220 с.

УДК 37.013:908"1920/1930"(477.87) Козьмінова (045)

Малець О. О.

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

malecolesandr@ukr.net

Малець Н.Б.

Ужгородський національний університет

м. Ужгород

ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ КРАЄЗНАВСТВА ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСІ 20-30-х рр. ХХ ст. У ПРАЦЯХ АМЕЛІЇ КОЗЬМІНОВОЇ

Історико-географічні дослідження Підкарпатської Русі др. пол. ХІХ століття висвітлені у працях Тиводара Легоцького. З входженням Підкарпатської Русі до складу Чехословацької Республіки з 1919 р. інтерес до нашого краю актуалізувався. Вагомий внесок у краєзнавчі дослідження сучасного Закарпаття зробила А.Козьмінова у своїй монографії «Підкарпатська Русь. Робота та життя людей у культурній, економічній та етнографічній сферах».

Після створення Чехословацької Республіки в 1918 році Міністерство школи та національної освіти А. Козьмінова була відправлена до Словаччини, щоб навчати вчителів викладати курс шиття та вишивання. Під час свого перебування у Підкарпатській Русі Амалія зацікавилась фольклором її мешканців та культурно-економічним життям краю. Як одна з перших жінок, вона використовувала фотографію, щоб документувати важке побутове життя

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ІНФРАСТРУКТУРА ТУРИЗМУ	6
Костащук В.І. Річкова мережа Чернівецької області як чинник розвитку туризму та рекреації.....	6
Кузка Л. М. Інфраструктурне забезпечення Вінницької області як важлива складова розвитку туризму.....	9
Медвідь Л.І., Білак А.В. Гірськолижні курорти Закарпатської області	11
Медвідь Л.І., Ийбер К. Інфраструктура культури та її особливості	14
Поп А.Ю., Медвідь Л.І. Мережа природоохоронних територій Закарпатської області.....	16
П'ятка Н.С., Аветісян А.А. Рекреаційно-туристична привабливість Карпатського регіону.....	20
Смочко Н.М., Магаль Р.О. Гідрографічна мережа Закарпатської області та особливості її використання.....	22
Смочко Н.М., Тимошенко Л.О. Система печер «Черлений камінь» як рекреаційно-туристичні спелеоресурси Закарпатської області	27
СЕКЦІЯ 2. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ МОДЕЛІ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ	30
Антоненко В.С., Іваниш А. Роль прогнозування в суспільно-географічних дослідженнях території.....	30
Лужанська Т.Ю., Вежел Т. Суспільно-географічні дослідження ландшафтного планування території.....	32
Малець О.О., Малець Н.Б. Історико-географічний аналіз краєзнавства підкарпатської русі 20-30-х рр. ХХ ст. у працях Амелії Козьмінової.....	35
СЕКЦІЯ 3. ПРОМОЦІЙНА ПОЛІТИКА В ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІЙ СФЕРІ	40
Касинець О.В. Туристичне співробітництво – важлива частина транскордонних відносин Закарпатської області.....	40
Папп В.В., Ключа А.І. Роль транспортно-логістичних систем в туристичній сфері регіону.....	43
СЕКЦІЯ 4. МОНІТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ РЕГІОНУ	46
Байтеряков О., Доган В. Вплив форс-мажорних суспільно-політичних подій на організацію туристичної діяльності.....	46
Молнар-Бабіля Д.І., Лужанська Т.Ю. Моніторингові дослідження як система прогнозування стану навколишнього середовища.....	48
Пасєка С.Р., Бондаренко А.Ю. Розвиток культурно-пізнавального туризму.....	51
Папп В.В., Ачілова Ю.В. Еколого-географічні особливості соціально-економічного розвитку регіону.....	54
Смаль Б.А., Деркач Ю.Ю. Регіональні дослідження питань підвищення якості в індустрії гостинності.....	56
СЕКЦІЯ 5. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ ТУРИЗМУ	59
Андрусак Н.С., Аніпко Н.П. Роль архітектурного ансамблю резиденції митрополитів Буковини у формуванні туристичного іміджу міста Чернівці.....	59

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>